

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-85-190>

УДК 331.5:334.73:004

УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД НА ЗАСАДАХ РОЗВИТКУ КООПЕРАЦІЇ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЇ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

MANAGEMENT OF LABOR RESOURCES IN TERRITORIAL COMMUNITIES BASED ON THE DEVELOPMENT OF COOPERATION AND DIGITALIZATION: THE REGIONAL ASPECT OF MYKOLAIV REGION

Шишпанова Наталія Олександрівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки,
Миколаївський національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8347-5682>

Шелінгер Уляна Павлівна

здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»,
Миколаївський національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5323-0876>

Shyshpanova Nataliia, Shelinher Uliana

Mykolaiv National Agrarian University

У статті досліджено особливості управління трудовими ресурсами територіальних громад через розвиток кооперації та використання цифрових інструментів у регіональному контексті Миколаївської області. Визначено, що кооперація виступає важливим механізмом активізації трудових ресурсів, посилення зайнятості, підтримки місцевого економічного розвитку та підвищення стійкості територіальних громад. Акцентовано увагу на тому, що розвиток кооперативних форм взаємодії у громадах Миколаївської області стримується фінансовими, інституційними, організаційними та кадровими обмеженнями. Розкрито роль цифровізації як інструменту підвищення ефективності управління трудовими ресурсами. Доведено, що цифрові інструменти змінюють підходи до використання трудових ресурсів у громадах, посилюючи значення цифрових компетентностей, гнучких форм праці, дистанційної взаємодії та проектної зайнятості.

Ключові слова: кооперація, цифровізація, територіальні громади, трудові ресурси, зайнятість, аграрний сектор, цифрові інструменти.

The article substantiates the role of cooperation and digitalization in improving labor resource management in territorial communities under wartime and post-war challenges. It is determined that territorial communities need new approaches to mobilizing local labor potential, supporting self-employment, developing small businesses and involving the population in productive activity. Cooperation is considered as a mechanism for consolidating material, financial, informational and labor resources, strengthening social cohesion and increasing the adaptability of the local economy. Particular attention is paid to rural and frontline communities of Mykolaiv region, where limited financial, human and infrastructural capacities require more rational use of available resources. It is established that the combination of cooperation and digitalization changes traditional approaches to labor organization, local resource management and interaction between actors of community development. Digital tools expand opportunities for communication, access to markets, online learning, consulting, electronic accounting, remote participation and project-based work. At the same time, the potential of these processes in Mykolaiv region is realized unevenly due to differences in the financial capacity of communities, digital infrastructure, digital literacy, local leadership and institutional readiness for innovation. Priority areas for improving labor resource management are identified:

development of digital competencies, introduction of online platforms for communication, sales and coordination, digital support for management and accounting processes, strengthening cooperation between local self-government bodies, educational institutions, businesses, civil society organizations and cooperative associations. The proposed approach contributes to activating local labor potential, increasing the economic resilience of communities and creating prerequisites for sustainable territorial development.

Keywords: cooperation, digitalization, territorial communities, labor resources, employment, agricultural sector, digital tools.

Постановка проблеми. В умовах сучасних соціально-економічних та інституційних трансформацій особливої актуальності набуває питання ефективного управління трудовими ресурсами територіальних громад. Децентралізація розширила можливості громад щодо самостійного визначення пріоритетів місцевого розвитку, однак водночас посилила відповідальність органів місцевого самоврядування за раціональне використання трудового, виробничого, фінансового, організаційного та цифрового потенціалу.

Повномасштабна війна суттєво ускладнила ці процеси, спричинивши втрати трудового потенціалу, руйнування інфраструктури, зниження економічної активності, посилення міграції та зміну структури зайнятості населення. Особливо відчутними ці виклики є для південних регіонів України, зокрема Миколаївської області, де аграрний сектор відіграє важливу роль у формуванні місцевої економіки, зайнятості населення, доходів домогосподарств і продовольчої безпеки. У таких умовах управління трудовими ресурсами громад слід розглядати не лише як питання зайнятості, а як складову місцевої економічної політики, інституційної спроможності та повоєнного відновлення територій.

Цифрова трансформація економіки відкриває нові можливості для розвитку кооперативних процесів та ефективнішого використання трудових ресурсів. Цифрові інструменти можуть забезпечити кращу координацію між учасниками кооперації, прозорість управлінських процесів, автоматизацію обліку, планування виробництва, організацію збуту, доступ до онлайн-ринків, цифрового навчання та консультування. Разом із тим потенціал цифровізації як інструменту підтримки кооперації та управління трудовими ресурсами громад залишається реалізованим не повною мірою. Таким чином, виникає необхідність у дослідженні цифровізації кооперативних процесів як чинника ефективного використання трудових ресурсів територіальних громад. Особливої уваги потребує аналіз цих процесів на регіональному рівні з урахуванням специфіки

Миколаївської області, що дозволить сформулювати практичні рекомендації для активізації кооперативних ініціатив, розвитку цифрових компетентностей населення, розширення можливостей зайнятості та зміцнення економічної стійкості громад в умовах сучасних викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання сутності та ролі кооперації у розвитку аграрного сектору та сільських територій розкрито у працях Гнатишиної Л.Б., Прокопишиної О.С. та Бутова А.М., які розглядають кооперацію як ключовий чинник формування стратегічного потенціалу суб'єктів агробізнесу та підвищення їх конкурентоспроможності [1, с. 22]. Аналогічні підходи простежуються у дослідженнях Слинька М.Ю., який обґрунтовує значення кооперативних форм господарювання для економічного розвитку сільських територій [2, с. 163].

Важливий внесок у дослідження інституційних та історичних аспектів кооперації зроблено Святошнюком А.Л., який акцентує на соціально-економічній ролі кооперативного руху [3, с. 385], а також Приліпком С., який дослідив становлення кооперативного руху як важливого інструменту подолання соціально-економічних проблем сільських територій [4, с. 249].

Проблеми сучасного розвитку аграрної кооперації в Україні, зокрема в умовах кризових явищ та трансформацій економіки, висвітлені у працях Куцика П., Семіва С., Куцик В. та ін., які підкреслюють наявність значного потенціалу кооперативного руху за умов належної інституційної підтримки [5, с. 294].

Окремий напрям наукових досліджень становлять питання цифровізації аграрного сектору та економіки загалом. Так, Корнієнко Г.С. розглядає цифровізацію як інструмент підвищення ефективності аграрної політики та мінімізації бюрократичних бар'єрів у сфері агроекспорту [6, с. 416]. У свою чергу, Згурська О., Корчинська О., Рубель К. та інші підкреслюють значення цифрової трансформації агропромислового комплексу для переходу до високотехнологічного та інноваційного виробництва [7, с. 396].

Сучасні дослідження також акцентують увагу на цифровізації кооперативного підприємства. Зокрема, дослідження Гаврилишина В.В., Олексина І.І. та Цьолки А.Б. вказують, що впровадження цифрових технологій є необхідною умовою ефективного функціонування кооперативів, зокрема у сфері логістики, обліку та збуту продукції [8, с. 40].

Питання впливу цифровізації на розвиток аграрного сектору та сільських територій, включаючи аспекти зайнятості, досліджуються також у працях Негрей М. та інших авторів, які визначають цифрову трансформацію як ключовий фактор підвищення ефективності управління та економічної безпеки аграрних підприємств [9, с. 99].

Незважаючи на наявність значної кількості наукових досліджень, присвячених розвитку кооперації, цифровізації економіки та використанню трудових ресурсів, слід констатувати відсутність комплексного підходу до поєднання цих напрямів у межах єдиної дослідницької парадигми. Недостатньо уваги приділено також впливу цифрових інструментів на трансформацію зайнятості, зокрема в умовах міграційних процесів, демографічних змін та воєнних викликів.

Формулювання цілей дослідження.

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-прикладних засад управління трудовими ресурсами територіальних громад через розвиток кооперації та цифровізацію, а також визначення можливостей їх застосування для підвищення зайнятості, продуктивності праці й економічної стійкості громад Миколаївської області.

У процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи: аналіз і синтез – для узагальнення наукових підходів до розвитку кооперації та цифровізації; порівняльний аналіз – для зіставлення показників цифрової трансформації громад Миколаївської області; табличний метод – для систематизації цифрових інструментів і показників розвитку громад; узагальнення – для формування висновків щодо впливу цифровізації та кооперації на управління трудовими ресурсами.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стан розвитку сільськогосподарської кооперації в Україні свідчить про наявність потенціалу, який поки що використовується недостатньо. До початку повномасштабного вторгнення, станом на грудень 2021 року, в Україні функціонувало понад тисячу виробничих сільськогосподарських кооперативів

і більше ніж 1,2 тис. обслуговуючих. Станом на початок 2025 року їх кількість дещо скоротилася: зареєстровано 952 виробничих та 1216 обслуговуючих кооперативів. Така структура свідчить про збереження кооперативного сектору, який охоплює як безпосереднє виробництво, так і надання послуг у сфері аграрного господарства [12]. Водночас частка сільськогосподарських кооперативів у загальній структурі кооперативного руху залишається відносно невеликою – менше 10%, а їх питома вага серед усіх зареєстрованих юридичних осіб є ще нижчою. Це свідчить про недостатній рівень поширення цієї форми господарювання в Україні. Порівняння довоєнних і актуальних показників демонструє тенденцію до скорочення кількості як виробничих, так і обслуговуючих кооперативів, що вказує на системний характер негативних змін у розвитку кооперативного сектору в умовах воєнних викликів.

Серед ключових бар'єрів розвитку кооперації варто виокремити обмежений доступ до фінансових ресурсів, недостатню інституційну підтримку, низький рівень довіри між учасниками, дефіцит управлінських компетентностей і слабку підготовку фахівців у сфері кооперації. Для більшості малих сільськогосподарських виробників залучення кредитних коштів ускладнене через високі відсоткові ставки, жорсткі вимоги до забезпечення та підвищені ризики аграрного виробництва. У воєнний період ці проблеми посилюються через зростання економічної невизначеності та обмеженість фінансових можливостей [13, с. 279]. Вагомими залишаються й соціально-організаційні бар'єри. У сільських громадах часто спостерігається недостатній рівень обізнаності щодо переваг кооперації, бракує досвіду спільного управління ресурсами та ефективною взаємодією між учасниками.

У сукупності зазначені фактори формують комплекс обмежень, які стримують розвиток кооперації в аграрному секторі. Водночас саме цифрові інструменти можуть частково зменшити вплив цих бар'єрів, оскільки забезпечують прозорість взаємодії, автоматизацію управлінських процесів, швидший доступ до інформації, нові канали комунікації, збуту, навчання та залучення трудових ресурсів.

Впровадження цифрових інструментів у діяльність кооперативів і територіальних громад змінює підходи до організації економічної діяльності та використання трудових ресурсів. Насамперед це проявляється у зростанні продуктивності праці, що досягається завдяки

автоматизації окремих процесів, точнішому плануванню виробництва та ефективнішому управлінню ресурсами. Цифрові рішення дозволяють зменшити витрати часу на організаційні операції, покращити координацію між учасниками кооперації та мінімізувати втрати, пов'язані з неузгодженістю дій.

Важливим результатом цифровізації є поява нових форм зайнятості, актуальних для сільських територій. Використання цифрових платформ відкриває можливості для дистанційної роботи, залучення зовнішніх фахівців, розвитку гнучких і сезонних форматів зайнятості. Це частково компенсує дефіцит трудових ресурсів, спричинений міграційними процесами та демографічними змінами, а також сприяє більш ефективному розподілу робочої сили відповідно до потреб господарювання.

Цифровізація також змінює сам характер використання трудових ресурсів. Відбувається поступовий перехід від переважно фізичної праці до більш інтелектуалізованих видів діяльності, пов'язаних з обробкою інформації, управлінням процесами та використанням цифрових технологій. Зростає потреба у працівниках із цифровими компетентностями, аналітичним мисленням і здатністю працювати в умовах гнучкої організації праці.

Крім того, цифровізація сприяє підвищенню ефективності функціонування локального ринку праці. Онлайн-платформи працевлаштування та цифрові системи управління персоналом зменшують інформаційну асиметрію, спрощують пошук працівників і дозволя-

ють швидше реагувати на потреби роботодавців. Це особливо важливо для територіальних громад, де ринок праці є обмеженим і часто характеризується дисбалансом між попитом і пропозицією робочої сили.

Для систематизації впливу цифрових інструментів на розвиток кооперації та використання трудових ресурсів у територіальних громадах доцільно подати їх у таблиці 1.

Зазначені напрями мають особливе значення для територіальних громад Миколаївської області, де поєднуються аграрна спеціалізація, наслідки воєнних руйнувань, міграційні втрати трудового потенціалу та потреба у відновленні місцевої економічної активності. Аграрний сектор Миколаївської області є одним із базових напрямів регіональної економіки, що пов'язаний із природними умовами, ресурсним потенціалом, технічними можливостями та наявністю кваліфікованих спеціалістів. За інформацією Миколаївської обласної ради, у 2024 році через аномальну спеку та несприятливі умови для агровиробництва середня врожайність ранніх зернових становила 36 ц/га для пшениці та 32 ц/га для ячменю, а валовий збір ранніх зернових скоротився до 1,8 млн тонн порівняно з 5 млн тонн у найкращі роки. Такі показники свідчать про підвищення ризиків для малих і середніх виробників та посилюють потребу в об'єднанні ресурсів, спільному плануванні, доступі до інформації, цифрових сервісів і ринків збуту [14]. Попри складні умови, аграрний сектор залишається ключовим експортним напрямом Миколаївщини. У 2024 році

Таблиця 1

Основні цифрові інструменти розвитку кооперації та їх вплив на використання трудових ресурсів у громадах

Цифровий інструмент	Напрямок використання в кооперації	Вплив на трудові ресурси
Онлайн-платформи збуту	продаж продукції, пошук покупців, вихід на нові ринки	розширення зайнятості, залучення фахівців із маркетингу та логістики
CRM/ERP-системи	облік, планування, управління ресурсами	підвищення продуктивності праці, потреба у цифрових навичках
Електронні реєстри та e-governance	доступ до послуг, реєстрація, звітність	зменшення адміністративного навантаження
Онлайн-навчання	підвищення кваліфікації членів кооперативів	розвиток цифрових і управлінських компетентностей
Платформи працевлаштування	пошук працівників, сезонна зайнятість	кращий розподіл трудових ресурсів
Цифровий маркетинг	просування продукції, комунікація з клієнтами	створення нових видів зайнятості

Джерело: сформовано авторами

аграрії області експортували сільськогосподарську продукцію на 700 млн дол. США, що становило 96% у структурі експорту регіону. Це підтверджує високу залежність регіональної економіки від аграрного виробництва і водночас актуалізує необхідність підвищення конкурентоспроможності малих виробників через кооперацію, цифровий маркетинг, електронні платформи збуту, логістичну координацію та цифрове управління ресурсами.

Важливим чинником розвитку кооперації та підвищення ефективності використання трудових ресурсів є цифрова трансформація територіальних громад. Саме рівень цифрової готовності громади визначає її спроможність упроваджувати електронні сервіси, використовувати цифрові платформи для підтримки підприємництва, організовувати онлайн-навчання, забезпечувати цифрову комунікацію між виробниками, споживачами, органами місцевого самоврядування та іншими учасниками місцевої економіки. Для аграрних і сільських громад Миколаївської області це має особливе значення, оскільки цифрові інструменти можуть сприяти розвитку кооперативних ініціатив, розширенню каналів збуту продукції, підвищенню прозорості управління ресурсами та залученню трудового потенціалу до нових форм економічної активності.

Оцінити передумови для такого розвитку дозволяє індекс цифрової трансформації територіальних громад, який охоплює, зокрема, показники цифрової економіки, цифрових навичок, цифрової інфраструктури та

цифровізації публічних послуг. У таблиці 2 наведено показники цифрової трансформації окремих територіальних громад Миколаївської області, що дає змогу простежити нерівномірність цифрового розвитку громад і визначити потенційні напрями використання цифрових інструментів у сфері кооперації та управління трудовими ресурсами.

Наведені дані свідчать про нерівномірність цифрової трансформації територіальних громад Миколаївської області. Найвищі показники цифрової інфраструктури серед наведених громад мають Южноукраїнська громада – 76,52, Веселинівська – 70,66 та Вознесенська – 66,92, що вказує на наявність технічної основи для подальшого впровадження цифрових сервісів. Водночас показник цифрової економіки в окремих громадах залишається низьким: у Доманівській громаді він становить 0,75, у Южноукраїнській – 3,39, у Веселинівській – 9,07. Це свідчить, що наявність цифрової інфраструктури не завжди автоматично трансформується у розвиток цифрового підприємництва, цифрових сервісів для бізнесу, онлайн-збуту продукції чи цифрових інструментів кооперації. Це має принципове значення, оскільки розвиток кооперації потребує не лише технічного доступу до інтернету та цифрових сервісів, а й практичного використання цифрових інструментів у місцевій економіці. Йдеться про онлайн-платформи збуту продукції, цифровий маркетинг, електронний облік ресурсів, CRM/ERP-системи, онлайн-навчання членів коо-

Таблиця 2

Індекс цифрової трансформації окремих територіальних громад Миколаївської області

Назва громади	Цифрова економіка	Цифрові навички	Цифрова інфраструктура	Цифровізація публічних послуг
Міські громади				
Вознесенська	39,56	46,74	66,92	56,59
Первомайська	26,82	47,55	43,58	41,99
Южноукраїнська	3,39	50,24	76,52	56,24
Селищні громади				
Єланецька	50,91	59,61	34,65	39,04
Доманівська	0,75	45,70	47,20	32,98
Веселинівська	9,07	44,08	70,66	37,68
Сільські громади				
Коблівська	15,26	35,15	40,15	34,65
Степівська	0,79	41,78	36,15	39,78
Галицинівська	1,81	50,27	40,2	15,78

Джерело: сформовано авторами за даними вебпорталу «Дія.Цифрова громада» [15]

перативів, цифрові платформи працевлаштування та інструменти комунікації між виробниками, громадами й ринками збуту.

Отже, для територіальних громад Миколаївської області актуальним є не лише подальший розвиток цифрової інфраструктури, а й посилення цифрової економіки, цифрових навичок населення та практичної цифровізації кооперативних процесів. Поєднання кооперації та цифрових інструментів може мати практичне значення для підтримки малих і середніх агровиробників, спільного використання техніки, складських потужностей і логістичних каналів, цифрового обліку виробничих і трудових ресурсів, онлайн-просування та збуту продукції, дистанційного навчання членів кооперативів, а також залучення молоді, жінок і внутрішньо переміщених осіб до місцевої економічної активності. У таких умовах цифровізація кооперативних процесів може розглядатися не лише як технологічне оновлення, а як інструмент підвищення продуктивності праці, адаптації трудових ресурсів до нових умов і зміцнення економічної стійкості територіальних громад.

Висновки. Встановлено, що в умовах сучасних соціально-економічних трансформацій, посилені війсьними викликами, розвиток територіальних громад значною мірою залежить від ефективності використання трудових ресурсів, здатності до кооперації та впровадження цифрових інструментів у місцеву економіку. Визначено, що основними стримуючими чинниками розвитку кооперації є обмежений доступ до фінансових ресурсів, недостатня інституційна підтримка, низький рівень довіри між учасниками, дефіцит управлінських, правових, фінансових і цифрових

компетентностей, а також нестача фахівців, здатних забезпечувати ефективне функціонування кооперативних об'єднань. Додатковий вплив мають соціально-демографічні процеси, зокрема трудова міграція, старіння населення, скорочення трудового потенціалу та дисбаланси на локальних ринках праці, що особливо відчутно для сільських територій.

Обґрунтовано, що цифровізація змінює характер використання трудових ресурсів, зумовлюючи перехід до більш інтелектуалізованих форм праці та підвищення ролі цифрових компетентностей. Це формує нові вимоги до якості робочої сили, системи професійної підготовки, перепідготовки та навчання дорослого населення. Для територіальних громад особливо важливими стають розвиток цифрових навичок населення, підтримка цифрової грамотності членів кооперативів, залучення молоді, жінок і внутрішньо переміщених осіб до нових форм економічної активності.

Таким чином, ефективне використання цифрових інструментів у розвитку кооперації потребує комплексного підходу, що поєднує розвиток цифрової інфраструктури, підвищення цифрової грамотності населення, інституційну підтримку кооперативного сектору, фінансові стимули, консультаційний супровід, партнерство між органами місцевого самоврядування, бізнесом, закладами освіти та громадськими організаціями. Поєднання кооперації та цифровізації може стати дієвим інструментом підвищення продуктивності праці, розширення зайнятості, підтримки малих виробників, зміцнення економічної стійкості та повоєнного відновлення територіальних громад.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гнатишин Л. Б., Прокопишин О. С., Бутов А. М. Кооперація як чинник формування стратегічного потенціалу суб'єктів агробізнесу. *Український журнал прикладної економіки*. 2020. Т. 5, № 2. С. 16-24. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2020-2-2>
2. Слинько М. Ю. Кооперація як інструмент економічного розвитку сільських територій Черкаського регіону. *Економічний простір*. 2020. № 154. С. 161-164. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/154-30>
3. Святошнюк А. Л. Історичні аспекти фундації та функціонування сільськогосподарської кооперації на теренах України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 6. С. 382-385. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.06.65>
4. Приліпко С. Історія становлення та розвитку кооперативного руху в Україні в кінці XIX – на початку XX ст. *Публічне урядування*. 2019. № 2 (17). С. 241-252. DOI: <https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-17-2-241-252>
5. Куцик П., Семів С., Куцик В., Полякова Ю., Шевчик Б. Стан, проблеми та пріоритети розвитку аграрної кооперації в Україні в контексті викликів сучасності. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2023. № 1 (48). С. 282-297. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.48.2023.3956>

6. Корнієнко Г. С. Аграрна політика у сфері інновацій та цифровізації агроекспорту: правові засади. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 5. С. 412-417. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.64>
7. Згурська О., Корчинська О., Рубель К., Кубів С., Тарасюк А., Головченко О. Цифровізація національного агропромислового комплексу: нові виклики, реалії та перспективи. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2022. № 6 (47). С. 388-399. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.6.47.2022.3929>
8. Гаврилишин В. В., Олексин І. І., Цюлька А. Б. Напрями цифровізації кооперативного підприємництва у період повоєнного відновлення України. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2022. № 68. С. 35-41. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2022-68-05>
9. Негрей М. В. Цифрова трансформація аграрного сектору: перспективи, виклики та рішення. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2023. Т. 8, вип. 1. С. 94-100. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.94-100>
10. Boughzala I., Janssen M., Assar S. E-Government 2.0: Back to Reality, a 2.0 Application to Vet // In: Case Studies in e-Government 2.0. 2015. С. 1-14. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-08081-9_1
11. Wolfert S., Verdouw C., Van Wassenae L., Dolfsma W., Klerkx L. Digital innovation ecosystems in agri-food: design principles and organizational framework. *Agricultural Systems*. 2023. Vol. 204. С. 1-20.
12. Державна служба статистики України. Кількість зареєстрованих юридичних осіб за організаційно-правовими формами господарювання з розподілом за ознакою статі керівника (станом на 01 січня 2025 р.) [Електронний ресурс]. 2025. URL: https://ukrstat.gov.ua/edrpo/ukr/EDRPU_2024/ks_opfg/arh_ks_opfg_24.htm (дата звернення: 20.04.2026)
13. Ярема Л. В. Сільськогосподарські кооперативи: проблеми і перспективи // Мукачівський державний університет. 2018. Вип. 19. С. 276-281.
14. Сільське господарство Миколаївщини: виклики та перспективи. Миколаївська обласна рада. 2024. URL: <https://www.mk-oblrada.gov.ua/news.php?group=20&news=4234> (дата звернення: 20.04.2026)
15. Індекс цифрової трансформації територіальних громад України. Дія.Цифрова громада. URL: <https://hromada.gov.ua/index> (дата звернення: 20.04.2026)

REFERENCES:

1. Hnatyshyn L. B., Prokopyshyn O. S., Butov A. M. (2020) Kooperatsiia yak chynnyk formuvannia stratehichnoho potentsialu subiektiv ahrobiznesu [Cooperation as a factor in the formation of the strategic potential of agribusiness entities]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky – Ukrainian Journal of Applied Economics*, vol. 5, no. 2, pp. 16–24. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2020-2-2>
2. Slynko M. Yu. (2020) Kooperatsiia yak instrument ekonomichnoho rozvytku silskykh terytorii Cherkaskoho rehionu [Cooperation as an instrument of economic development of rural areas of the Cherkasy region]. *Ekonomichniy prostir – Economic Scope*, no. 154, pp. 161–164. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/154-30>
3. Sviatoshniuk A. L. (2023) Istorychni aspekty fundatsii ta funktsionuvannia silskohospodarskoi kooperatsii na terenakh Ukrainy [Historical aspects of the foundation and functioning of agricultural cooperation in Ukraine]. *Analitychno-porivnialne pravознавство – Analytical and Comparative Jurisprudence*, no. 6, pp. 382–385. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.06.65>
4. Prylipko S. (2019) Istoriia stanovlennia ta rozvytku kooperatyvnoho rukhu v Ukraini v kintsi XIX – na pochatku XX st. [History of the formation and development of the cooperative movement in Ukraine in the late nineteenth and early twentieth centuries]. *Publichne uriaduvannia – Public Governance*, no. 2(17), pp. 241–252. DOI: <https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-17-2-241-252>
5. Kutsyk P., Semiv S., Kutsyk V., Poliakova Yu., Shevchyk B. (2023) Stan, problemy ta priorytety rozvytku ahrarnoi kooperatsii v Ukraini v konteksti vykykiv suchasnosti [State, problems and priorities of agricultural cooperation development in Ukraine in the context of modern challenges]. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, no. 1(48), pp. 282–297. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.1.48.2023.3956>
6. Korniienko H. S. (2024) Ahrarna polityka u sferi innovatsii ta tsyfrovizatsii ahroeksportu: pravovi zasady [Agrarian policy in the field of innovation and digitalization of agro-export: legal principles]. *Analitychno-porivnialne pravознавство – Analytical and Comparative Jurisprudence*, no. 5, pp. 412–417. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.64>
7. Zhurska O., Korchynska O., Rubel K., Kubiv S., Tarasiuk A., Holovchenko O. (2022) Tsyfrovizatsiia natsionalnoho ahropromyslovoho kompleksu: novi vykyky, realii ta perspektyvy [Digitalization of the national agro-industrial complex: new challenges, realities and prospects]. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, no. 6(47), pp. 388–399. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.6.47.2022.3929>

8. Havrylyshyn V. V., Oleksyn I. I., Tsolka A. B. (2022) Napriamy tsyfrovizatsii kooperatyvnoho pidpriemnytstva u period povoiennoho vidnovlennia Ukrainy [Directions of digitalization of cooperative entrepreneurship during the post-war recovery of Ukraine]. *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Herald of Lviv University of Trade and Economics. Economic Sciences*, no. 68, pp. 35–41. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2022-68-05>
9. Nehrei M. V. (2023) Tsyfrova transformatsiia aharnoho sektoru: perspektyvy, vyklyky ta rishennia [Digital transformation of the agricultural sector: prospects, challenges and solutions]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Ekonomichni nauky – Scientific Papers NaUKMA. Economics*, vol. 8, no. 1, pp. 94–100. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2023.8.1.94-100>
10. Boughzala I., Janssen M., Assar S. (2015) E-Government 2.0: Back to Reality, a 2.0 Application to Vet. In: *Case Studies in e-Government 2.0*, pp. 1–14. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-319-08081-9_1
11. Wolfert S., Verdouw C., Van Wassenaeer L., Dolfma W., Klerkx L. (2023) Digital innovation ecosystems in agri-food: design principles and organizational framework. *Agricultural Systems*, vol. 204, pp. 1–20.
12. State Statistics Service of Ukraine (2025) Kilkist zareiestrovanykh yurydychnykh osib za orhanizatsiino-pravovymy formamy hospodariuvannia z rozpodilom za oznakoiu stati kerivnyka stanom na 01 sichnia 2025 r. [Number of registered legal entities by organizational and legal forms of economic activity with distribution by gender of the manager as of January 1, 2025]. Available at: https://ukrstat.gov.ua/edrpoj/ukr/EDRPU_2024/ks_opfg/arh_ks_opfg_24.htm Retrieved April 20, 2026
13. Yarema L. V. (2018) Silskohospodarski kooperatyvy: problemy i perspektyvy [Agricultural cooperatives: problems and prospects]. *Mukachivskyi derzhavnyi universytet – Mukachevo State University*, no. 19, pp. 276–281.
14. Mykolaiv Regional Council (2024) Silske hospodarstvo Mykolaivshchyny: vyklyky ta perspektyvy [Agriculture of Mykolaiv region: challenges and prospects]. Available at: <https://www.mk-oblrada.gov.ua/news.php?group=20&news=4234> Retrieved April 20, 2026
15. Diia. Digital Community (2025) Indeks tsyfroi transformatsii terytorialnykh hromad Ukrainy [Digital Transformation Index of Territorial Communities of Ukraine]. Available at: <https://hromada.gov.ua/index> Retrieved April 20, 2026

Дата надходження статті: 17.04.2026
Дата прийняття статті: 08.05.2026
Дата публікації статті: 14.05.2026